

1 SVIJET BEZ SIROMAŠTVA

CILJ 1: Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima

Iskorjenjivanje siromaštva u svim oblicima i dalje je jedan od najvećih izazova s kojima se čovječanstvo suočava. Iako je skoro prepolovljen broj ljudi koji žive u ekstremnom siromaštvu – sa 1,9 milijardi 1990. godine na 836 milijuna 2015. godine – broj onih koji se bore da zadovolje najosnovnije ljudske potrebe i dalje je prevelik.

Na globaloj razini, više od 800 milijuna ljudi i dalje živi s manje od 1,25 američka dolara dnevno; mnogi nemaju adekvatnu ishranu, ispravnu vodu za piće i sanitarne uvjete. Brzi ekonomski rast u zemljama kao što su Kina i Indija izvukao je iz siromaštva milijune ljudi, ali je napredak neravnomjeran. Žene žive u siromaštvu u nerazmjerno većem broju od muškaraca zbog neravnomjerne mogućnosti zapošljavanja, školovanja i posjedovanja imovine.

Isto tako, napredak je ograničen na regije kao što su južna Azija i podsaharska Afrika, sa 80% ukupnog broja ljudi koji žive u ekstremnom siromaštvu. Očekuje se da će ova stopa porasti uslijed novih prijetnji koje donose klimatske promjene, sukobi i nedostatak hrane.

Ciljevi održivog razvoja predstavljaju obavezu, odvažno preuzetu, kako bi se završilo ono što smo započeli i iskorijenili siromaštvo u svim oblicima i dimenzijama do 2030. godine. Ona obuhvaća pomoć ljudima koji žive u ugroženim sredinama, postojanje osnovnih resursa i službi i pomoć zajednicama koje su pogođene sukobima i klimatskim nepogodama.

PODCILJEVI

1.1. Do kraja 2030. svuda i za sve ljude iskorijeniti ekstremno siromaštvo (ekstremno siromašni su ljudi koji žive s manje od 1,25 US dolara na dan).

1.2. Do kraja 2030. najmanje za polovinu smanjiti broj muškaraca, žena i djece svih uzrasta koji žive u bilo kojem obliku siromaštva (prema nacionalnim definicijama siromaštva).

1.3. Primijeniti odgovarajuće nacionalne mehanizme socijalne zaštite i mjere za sve, uključujući najugroženije, i do kraja 2030. obuhvatiti značajan broj siromašnih i ranjivih.

1.4. Do kraja 2030. osigurati svim muškarcima i ženama, a posebno siromašnim i ranjivim jednaka prava na ekonomske resurse, kao i pristup osnovnim uslugama, vlasništvu i upravljanju zemljištem, odnosno drugim oblicima svojine, nasljedstvu, prirodnim bogatstvima, odgovarajućim novim tehnologijama i financijskim uslugama, uključujući mikro financiranje.

1.5. Do kraja 2030. izgraditi sustav koji će povećati otpornost siromašnih i onih u ranjivim situacijama, te smanjiti njihovu izloženost i ranjivost od ekstremnih klimatskih nepogoda, kao i drugih ekonomskih, društvenih i/ili ekoloških katastrofa.

1.A. Osigurati značajnu mobilizaciju resursa iz različitih izvora, između ostalog i kroz povećanu razvojnu suradnju, kako bi se osigurala odgovarajuća i predvidljiva sredstva za zemlje u razvoju, posebno za one najmanje razvijene, u smislu provođenja programa i politika za okončanje svih oblika siromaštva.

1.B. Kreirati jasne okvire politika na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou, zasnovane na razvojnim strategijama koje promoviraju borbu protiv siromaštva i rodnu osjetljivost, kako bi se podržalo ubrzano investiranje u aktivnosti na iskorjenjivanju siromaštva.

2 SVIJET BEZ GLADI

CILJ 2: Iskorijeniti glad, postići sigurnost u opskrbi hranom, unaprijediti kvalitetu prehrane i promovirati održivu poljoprivredu

Tijekom protekla dva desetljeća, brzi ekonomski razvoj i veća produktivnost u poljoprivredi doveli su do toga da je broj pothranjenih ljudi gotovo prepolovljen. Mnoge zemlje u razvoju koje su se nekada borile protiv gladi sada mogu zadovoljiti nutritivne potrebe najugroženijih. Sve su ovo značajna dostignuća u postizanju zadanih rezultata, koji su postavljeni prvim Milenijskim razvojnim ciljevima. Nažalost, ekstremna glad i pothranjenost i dalje su velika prepreka razvoju u mnogim zemljama.

Svrha Ciljeva održivog razvoja je iskorjenjivanje svih oblika gladi i pothranjenosti do 2030. godine, pri čemu će se voditi računa o tome da svi – naročito djeca i najugroženiji – imaju dovoljno kvalitetne hrane tijekom cijele godine.

PODCILJEVI

2.1. Do kraja 2030. okončati glad i osigurati da svim ljudima, a posebno siromašnima i onima u osjetljivim okolnostima, uključujući bebe, tijekom cijele godine bude dostupna sigurna i zdrava hrana u dovoljnim količinama.

2.2. Do kraja 2030. okončati sve oblike neuhranjenosti, uz postizanje (do kraja 2025. godine) međunarodno dogovorenih ciljeva koji se odnose na zaostajanje u

tjelesnom razvoju kod djece mlađe od 5 godina, i usmjeriti pažnju na nutritivne potrebe adolescentica, trudnica i dojilja, te starijih osoba.

2.3. Do kraja 2030. udvostručiti poljoprivrednu produktivnost i prihode malih proizvođača hrane, a posebno žena, starosjedilačkog stanovništva, obiteljskih poljoprivrednih proizvođača, stočara i ribara, između ostalog i preko sigurnog i jednakog pristupa zemljištu, drugim proizvodnim resursima, znanjima, financijskim uslugama, tržištu i mogućnosti za ostvarivanje dodatne vrijednosti, odnosno za zapošljavanje van poljoprivrede.

2.4. Do kraja 2030. osigurati održive mehanizme za proizvodnju hrane i primijeniti fleksibilne poljoprivredne prakse za povećanje produktivnosti i proizvodnje, koje pomažu u održavanju ekosustava, koje jačaju kapacitet za prilagodavanje klimatskim promjenama, ekstremnim vremenskim uvjetima, sušama, poplavama i ostalim elementarnim nepogodama, odnosno koje progresivno poboljšavaju kvalitete tla.

2.5. Do 2020. zadržati genetsku raznolikost sjemena, kultiviranih biljaka i uzgajanih i pripitomljenih životinja i njihovih srodnih divljih vrsta, uključujući dobro upravljanih i raznolikih banaka sjemena i biljaka na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, te promovirati pristup poštene i pravedne razmjena koristi koja proizlaze iz korištenja genetskih resursa i povezanog tradicionalnog znanja, u skladu s međunarodnim dogovorima.

2.A. Povećati ulaganja, između ostalog i preko unapređivanja međunarodne suradnje, u ruralnu infrastrukturu, poljoprivredna istraživanja i savjetodavne usluge, razvoj tehnologije i banaka biljnog i stočnog genetskog materijala kako bi se unaprijedili poljoprivredni proizvodni kapaciteti u zemljama u razvoju, a posebno u najnerazvijenijim zemljama.

2.B. Ispraviti i spriječiti trgovinska ograničenja i poremećaje na poljoprivrednim tržištima u svijetu, između ostalog i preko istovremenog eliminiranja svih vrsta izvoznih subvencija u poljoprivredi i svih izvoznih mjera sa ekvivalentnim efektom, u skladu sa zaduženjima iz „Razvojne agende iz Dohe“.

2.C. Usvojiti mjere koje će osigurati odgovarajuće funkcioniranje tržišta hrane i njihovih robnih derivata, te olakšati blagovremeni pristup informacijama o tržištima, između ostalog i o rezervama hrane kako bi se pomoglo da se ograniči ekstremna nestabilnost cijena hrane.

3 ZDRAVLJE I BLAGOSTANJE

CILJ 3: Osigurati zdrav život i promovirati blagostanje svih ljudi, svih životnih dobi

Od izrade Milenijskih razvojnih ciljeva do danas, postignuti su povijesni rezultati na smanjenju mortaliteta djece, unapređenja zdravlja porodilja i borbe protiv HIV-a / side, malarije i drugih bolesti. Od 1990. godine do danas, na globalnom nivou, broj djece koja su umrla od bolesti koje se mogu spriječiti smanjen je za više od 50%. Mortalitet roditelja također je pao za više od 45% na svjetskom nivou. Broj novo zaraženih HIV virusom pao je za 30% u razdoblju od 2000. do 2013. godine, a od malarije je spašeno više od 6,2 milijuna života.

Umiranje se može izbjeći prevencijom i liječenjem, zdravstvenom edukacijom, zaštitom spolnog i reproduktivnog zdravlja. Ciljevima održivog razvoja odvažno je preuzeta obaveza iskorjenjivanja epidemije side, tuberkuloze, malarije i drugih zaraznih i ostalih vrsta bolesti do 2030. godine. Cilj je postići univerzalnu pokrivenost zdravstvenom zaštitom i svima osigurati valjane i efikasne lijekove i cjepiva. Podrška istraživanju i razvoj cjepiva predstavljaju suštinski dio ovog procesa, uz opskrbljenost lijekovima po pristupačnoj cijeni.

PODCILJEVI

3.1. Do 2030. smanjite globalni omjer smrtnosti majki na manje od 70 na 100.000 živorođenih

3.2. Do kraja 2030. okončati smrtne slučajeve koji se mogu spriječiti kod novorođenčadi i djece mlađe od 5 godina.

3.3. Do kraja 2030. okončati epidemije AIDS-a, tuberkuloze, malarije i zanemarenih tropskih bolesti, te nastaviti borbu protiv hepatitisa, bolesti koje se prenose vodom i ostalih zaraznih bolesti.

3.4. Do kraja 2030. smanjiti za jednu trećinu broj prijevremenih smrtnih slučajeva od nezaraznih bolesti kroz prevenciju i liječenje i promovirati mentalno zdravlje i blagostanje.

3.5. Pojačati prevenciju zloupotrebe supstanci i liječenje posljedica takve zloupotrebe, što obuhvaća i zloupotrebu opojnih droga i štetnu upotrebu alkohola.

3.6. Do kraja 2020. na globalnom nivou prepoloviti broj smrtnih slučajeva i ozljeda do kojih dolazi u prometnim nesrećama.

3.7. Do kraja 2030. osigurati univerzalni pristup uslugama koje se odnose na spolnu i reproduktivnu zdravstvenu zaštitu (između ostalog i uslugama za planiranje obitelji, informiranje i obrazovanje), kao i integriranje pitanja reproduktivnog zdravlja u nacionalne strategije i programe.

3.8. Postići univerzalnu pokrivenost zdravstvenom zaštitom, uključujući zaštitu od financijskog rizika, dostupnost kvalitetnih osnovnih usluga iz područja zdravstvene zaštite i dostupnost sigurnih, djelotvornih, kvalitetnih i jeftinih osnovnih lijekova i cjepiva za sve.

3.9. Do kraja 2030. značajno smanjiti broj smrtnih slučajeva i oboljenja od opasnih kemikalija, odnosno od onečišćenja zraka, vode i tla.

3.A. Pojačati primjenu „Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o kontroli duhana“ u svim zemljama, na odgovarajući način.

3.B. Podržati istraživanja i razvoj cjepiva i lijekova za zarazne i nezarazne bolesti koje primarno pogađaju zemlje u razvoju, osigurati dostupnost jeftinih osnovnih lijekova i cjepiva (u skladu s „Deklaracijom iz Dohe o Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) i javnom zdravlju“, kojom se potvrđuje pravo zemalja u razvoju da u potpunosti koriste odredbe „Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva“ koje se odnose na fleksibilnost u pogledu zaštite javnog zdravlja) i, posebno, osigurati univerzalnu dostupnost lijekova.

3.C. Značajno povećati financiranje u područja zdravstva, kao i zapošljavanja, obuke i zadržavanje zdravstvenih radnika u zemljama u razvoju, posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim zemljama u razvoju.

3.D. Ojačati kapacitete svih zemalja, a posebno zemalja u razvoju, za rano upozoravanje, smanjivanje rizika i upravljanje nacionalnim i globalnim zdravstvenim rizicima.

4 KVALITETNO OBRAZOVANJE

CILJ 4: Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje, te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja svih ljudi, svih životnih dobi

Od 2000. godine do danas, ostvaren je veliki napredak u postizanju zadanog rezultata u sferi univerzalnog osnovnog obrazovanja. Isto tako, drastično je porasla stopa pismenosti, te je danas u školama mnogo više djevojčica nego ikada ranije. Sve navedeno predstavlja zavidan uspjeh.

U ostvarivanju napretka na području Cilja održivog razvoja 4, na teške izazove zbog visoke stope siromaštva, oružanih sukoba i drugih vanrednih situacija našle su se neke zemlje. U zapadnoj Aziji i sjevernoj Africi, veći broj djece prekinuo je školovanje zbog aktualnih oružanih sukoba. Iako je pod saharaska Afrika ostvarila najveći napredak u domeni upisa u osnovnu školu od svih regija u razvoju – sa 52% 1990. do 78% 2012. godine – i dalje postoji veliki disparitet. Vjerojatnost da će prekinuti školovanje četiri puta je veća kod djece iz najsiromašnijih domaćinstava nego kod djece iz najbogatijih domaćinstava. Disparitet između ruralnih i urbanih područja i dalje je visok.

Postizanje inkluzivnog i kvalitetnog obrazovanja sve djece potvrđuje uvjerenje kako je školovanje najmoćnije i dokazano sredstvo održivog razvoja. Prema ovom cilju, sve djevojčice i dječaci završit će besplatnu osnovnu i srednju školu do 2030. godine. Isto tako, cilj je osigurati iste mogućnosti u pogledu pristupačnog strukovnog obrazovanja, kao i ukinuti disparitet u pogledu spola i bogatstva s ciljem postizanja univerzalne dostupnosti kvalitetnog višeg obrazovanja.

PODČILJEVI

4.1. Do kraja 2030. osigurati da sve djevojčice i dječaci završe besplatno, jednako i kvalitetno osnovno i srednje obrazovanje koje vodi k relevantnim i djelotvornim ishodima učenja.

4.2. Do kraja 2030. osigurati da sve djevojčice i dječaci imaju pristup kvalitetnom razvoju u ranom djetinjstvu, brizi i predškolskom obrazovanju kako bi se pripremili za osnovno obrazovanje.

4.3. Do kraja 2030. osigurati jednaku dostupnost jeftinog i kvalitetnog tehničkog, stručnog i tercijarnog obrazovanja, uključujući sveučilišno, za sve žene i muškarce.

4.4. Do kraja 2030. znatno povećati broj mladih i odraslih koji imaju relevantne vještine, između ostalog i tehničke i stručne, dostojanstven posao i poduzetništvo.

4.5. Do kraja 2030. eliminirati rodnu nejednakost u obrazovanju i osigurati jednak pristup svim razinama obrazovanja i stručnim obukama za ranjive grupe, uključujući osobe s invaliditetom, starosjedilačko stanovništvo i djecu u ranjivim situacijama.

4.6. Do kraja 2030. osigurati da svi mladi i znatan broj odraslih (i muškaraca i žena) postignu jezičku i numeričku pismenost.

4.7. Do kraja 2030. osigurati da svi učenici/ice steknu znanja i vještine potrebne da se unaprijedi održivi razvoj, između ostalog i putem edukacije za održivi razvoj i održive stilove života, ljudska prava, rodnu ravnopravnost, kao i za promoviranje kulture mira i nenasilja, pripadnosti globalnoj zajednici i poštovanja kulturne raznolikosti i doprinosa kulture održivom razvoju.

4.A. Izgraditi i poboljšati obrazovne objekte koji su prilagođeni djeci, osobama s invaliditetom i rodnim razlikama, te osigurati sigurna, nenasilna, inkluzivna i djelotvorna okruženja za učenje za sve.

4.B. Do kraja 2020. na globalnom nivou znatno povećati broj stipendija koje su dostupne zemljama u razvoju, posebno najnerazvijenijim zemljama, malim otočnim državama u razvoju i afričkim zemljama, za pohađanje višeg obrazovanja u razvijenim zemljama i ostalim zemljama u razvoju, uključujući stručnu obuku i informacijske i komunikacijske tehnologije, kao i tehničke, inženjerske i znanstvene programe.

4.C. Do kraja 2030. znatno povećati broj kvalificiranih učitelja/-ica, između ostalog i kroz međunarodnu suradnju za obuku učitelja/-ica u zemljama u razvoju, posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju.

5 RODNA RAVNOPRAVNOST

CILJ 5: Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojčice

Oснаživanje žena i promoviranje rodne ravnopravnosti je od važnog značaja za brže postizanje održivog razvoja. Ukidanje svih oblika diskriminacije žena i djevojčica ne samo da je osnovno ljudsko pravo, nego ima višestruki utjecaj na druga područja razvoja.

Osiguranje univerzalne zaštite spolnog i reproduktivnog zdravlja i istih prava na ekonomske resurse, kao što su zemljište i imovina, predstavlja najvažniji zadani rezultat ovog cilja. Danas se na javnim funkcijama nalazi više žena nego ikada ranije, ali će poticanje žena da u većem broju postanu lideri na svim područjima pomoći da se učvrste politike i zakonski propisi s ciljem postizanja veće rodne ravnopravnosti.

PODCILJEVI

5.1. Okončati svuda i sve oblike diskriminacije protiv žena i djevojčica.

5.2. Eliminirati sve oblike nasilja nad ženama i djevojčicama u javnoj i privatnoj sferi, uključujući trgovinu ljudima, odnosno seksualnu eksploataciju i druge oblike eksploatacije.

5.3. Eliminirati sve štetne prakse kao što su dječji, rani i nasilni brakovi, te i obrezivanje ženskih genitalija.

5.4. Prepoznati i vrednovati neplaćenu skrb i rad u domaćinstvu kroz osiguravanje javnih usluga, infrastrukture i politike socijalne zaštite, te kroz promoviranje zajedničke odgovornosti u domaćinstvu i obitelji, na način koji je prikladan u odgovarajućoj državi.

5.5. Osigurati da žene u potpunosti i djelotvorno sudjeluju i imaju jednake mogućnosti sudjelovanja u upravljenju na svim razinama donošenja odluka u političkom, gospodarskom i javnom životu.

5.6. Osigurati univerzalnu dostupnost spolnog i reproduktivnog zdravlja i reproduktivnih prava, kako je dogovoreno u skladu s „Programom akcije Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju“ i „Pekiškom platformom za akciju“, odnosno dokumentima koji su nastali kao rezultat njihovih analitičkih konferencija.

5.A. Provesti reforme kako bi žene dobile jednaka prava na ekonomske resurse, kao i pristup vlasništvu i kontroli nad zemljištem i ostalim oblicima vlasništva, financijskim uslugama, nasljedstvu i prirodnim resursima, u skladu s nacionalnim zakonima.

5.B. Povećati upotrebu inovativnih tehnologija, posebno informacijske i komunikacijske tehnologije, radi promoviranja osnaživanja žena.

5.C. Usvojiti i osnažiti dobre politike i izvršno zakonodavstvo za promoviranje rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica na svim razinama.

6 ČISTA VODA I SANITARNI UVJETI

CILJ 6: Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve

Nestašica vode pogađa više od 40% ljudi u svijetu, što je alarmantan podatak; procjenjuje se da će ovaj postotak rasti s porastom globalne temperature kao posljedice klimatskih promjena. Iako 2.1 milijarda ljudi od 1990. do danas ima bolje sanitarne i vodoopskrbne uvjete, osnovni problem koji pogađa sve kontinente su sve manje količine čiste vode za piće.

2011. godine, 41 zemlja bila je suočena s problemima u vodoopskrbi; deset zemalja je skoro do kraja iscrpilo zalihe obnovljivih slatkih voda, te se moraju oslanjati na nekonvencionalne resurse. Sve veća suša i dezertifikacija već pogoršavaju ove trendove. Projekcije do 2050. godine govore da će najmanje svaka četvrta osoba biti pogođena stalnom nestašicom vode.

Univerzalna opskrba ispravnom vodom za piće po pristupačnoj cijeni do 2030. godine nalaže investicije u adekvatnu infrastrukturu, sanitarne objekte i unapređenje higijene na svim nivoima. Zaštita i obnavljanje ekosustava koji su povezani s vodom, kao što su: šume, planine, močvare i rijeke, neophodni su ako želimo ublažiti nestašicu vode. Isto tako, potrebna je šira međunarodna suradnja radi poticanja efikasnosti u trošenju vode i podrške za uvođenje tehnologija za prečišćavanje vode u zemljama u razvoju.

PODCILJEVI

6.1. Do kraja 2030. postići univerzalan i jednak pristup sigurnoj i jeftinoj pitkoj vodi za sve.

6.2. Do kraja 2030. postići odgovarajuć i jednak pristup sanitarnim i higijenskim uvjetima za sve, kao i okončati otvorenu defekaciju, uz obraćanje posebne pažnje na potrebe žena i djevojčica, odnosno onih u ranjivim situacijama.

6.3. Do kraja 2030. unaprijediti kvalitetu vode tako što će se smanjiti zagađenje, eliminirati rasipanje i na najmanju moguću mjeru svesti ispuštanje opasnih kemikalija i materijala, prepoloviti udio nepročišćenih otpadnih voda i znatno povećati recikliranje i sigurnu ponovnu upotrebu na globalnom nivou.

6.4. Do kraja 2030. bitno povećati efikasnost korištenja vode u svim sektorima i osigurati održivu eksploataciju vode i opskrbu vodom kako bi se odgovorilo na nestašicu vode i u znatnoj mjeri smanjio broj ljudi koji se suočavaju sa nestašicom vode.

6.5. Do kraja 2030. primijeniti integrirano upravljanje vodnim resursima na svim razinama, između ostalog i kroz prekograničnu suradnju, ako je to potrebno.

6.6. Do kraja 2020. zaštititi i obnoviti ekosustave povezane s vodom, uključujući planine, šume, močvarna područja, rijeke, vodotokove i jezera.

6.A. Do kraja 2030. proširiti međunarodnu suradnju s zemljama u razvoju i pružiti podršku tim zemljama u stvaranju kapaciteta za aktivnosti i programe vezane za vodu i sanitarne uvjete, uključujući prikupljanje vode, desalinizaciju, efikasno korištenje vode, tretman otpadnih voda, recikliranje i tehnologije ponovne upotrebe vode.

6.B. Podržati i pojačati učešće lokalnih zajednica u poboljšanju upravljanja vodom i sanitarnim uvjetima.

7 PRISTUPAČNA ENERGIJA IZ ČISTI IZVORA

CILJ 7: Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve

U razdoblju od 1990. do 2010. godine, broj ljudi koji imaju električnu energiju porastao je za 1,7 milijardi; s porastom broja stanovnika u svijetu, rasti će i potražnja za jeftinim energentima. Globalna ekonomija, koja počiva na fosilnim gorivima i povećanje emisije stakleničkih plinova drastično mijenjaju naš klimatski sistem. Posljedice se vide na svakom kontinentu.

Međutim, došlo je do nove inicijative za poticanjem korištenja alternativnih energenata; u 2011. godini, obnovljivi energenti činili su više od 20% proizvedene električne energije u svijetu. Međutim, svaki peti čovjek i dalje nema električnu energiju, a obzirom na rast potražnje, morat će doći do značajnog povećanja proizvodnje obnovljive energije u cijelom svijetu.

Univerzalna opskrba jeftinom električnom energijom do 2030. godine podrazumijeva investicije u čiste energente, kao što su energija sunca i vjetra i termalni izvori. Usvajanjem rentabilnih standarda za široku lepezu tehnologija također je moguće smanjiti globalnu potrošnju električne energije u zgradama i industriji za 14%. Otprilike, to znači da je potrebno 1.300 srednjih elektrana manje. Širenje infrastrukture i unaprijeđivanje tehnologije za čiste energente u svim zemljama u razvoju predstavlja osnovni cilj koji može potaknuti rast i doprinijeti očuvanju našeg okoliša.

PODCILJEVI

7.1. Do kraja 2030. osigurati univerzalni pristup jeftinim, pouzdanim i modernim energetske uslugama.

7.2. Do kraja 2030. povećati održivost udjela obnovljive energije u globalnom energetske miksu.

7.3. Do kraja 2030. udvostručiti globalnu stopu unapređenja energetske efikasnosti.

7.A. Do kraja 2030. unaprijediti međunarodnu suradnju kako bi se olakšao pristup istraživanju i tehnologiji čiste energije, uključujući obnovljivu energiju, energetske efikasnost i naprednu i čistiju tehnologiju fosilnih goriva, i promovirati investiranje u energetske infrastrukturu i tehnologiju čiste energije.

7.B. Do kraja 2030. proširiti infrastrukturu i unaprijediti tehnologiju za opskrbu svih korisnika uslugama moderne i održive energije u zemljama u razvoju, a posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim državama u razvoju.

8 DOSTOJANSTVEN RAD I EKONOMSKI RAST

CILJ 8: Promovirati uključivi održiv ekonomski rast, zaposlenost i dostojanstven rad za sve

Tijekom proteklih 25 godina, broj radnika koji žive u ekstremnom siromaštvu drastično je pao, usprkos dugotrajnim posljedicama ekonomske krize iz 2008.-2009. godine. U zemljama u razvoju, pripadnici srednje klase danas čine više od 34% ukupno zaposlenih, a njihov broj je utrostručen od 1991. do 2015. godine.

Obzirom na to da se globalna ekonomija još uvijek oporavlja, očigledan je sporiji rast, povećanje nejednakosti i nedovoljno brzo povećanje stope zapošljavanja, koja ne ide u korak s porastom radne snage. Prema Međunarodnoj organizaciji rada, u 2015. godini bilo je više od 204 milijuna nezaposlenih.

Svrha Ciljeva održivog razvoja je poticanje gospodarskog rasta putem veće produktivnosti i tehnoloških inovacija. Promoviranje politika koje potiču poduzetništvo i otvaranje novih radnih mjesta u tome su ključni, kao i efektivne mjere za iskorjenjivanje prisilnog rada, ropstva i trgovine ljudima. S ovim zadanim rezultatima, cilj je postići potpuno i produktivno zapošljavanje i muškaraca i žena, kao i rad dostojan čovjeka.

PODCILJEVI

8.1. Održati ekonomski rast po glavi stanovnika u skladu s nacionalnim okolnostima, a u najmanje razvijenim zemljama održati rast bruto domaćeg proizvoda na razinod najmanje 7% godišnje.

8.2. Postići više razine ekonomske produktivnosti preko diverzifikacije, tehnološkog napredka i inovacija, između ostalog i fokusirajući se na radno intenzivne i visoko profitabilne sektore.

8.3. Promovirati razvojno orijentirane politike koje podržavaju proizvodne aktivnosti, stvaranje dostojanstvenih poslova, poduzetništvo, kreativnost i inovativnost, i poticati formalno osnivanje i rast mikro poduzeća, odnosno malih i srednjih poduzeća, između ostalog i kroz pristup financijskim uslugama.

8.4. Progresivno do kraja 2030. unaprijediti globalnu efikasnost resursa u potrošnji i proizvodnji i uložiti napore da se ekonomski rast razdvoji od degradacije prirode i okoliša u skladu sa 10-godišnjim okvirom programa koji se odnose na održivu potrošnju i proizvodnju, uz vodeću ulogu razvijenih zemalja.

8.5. Do kraja 2030. postići punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve žene i muškarce, što obuhvaća i mlade ljude i osobe s invaliditetom, kao i ista primanja za rad jednake vrijednosti.

8.6. Do kraja 2020. značajno smanjiti udio mladih koji nisu zaposleni ni u procesu obrazovanja, odnosno obuke.

8.7. Poduzeti neposredne i učinkovite mjere za iskorjenjivanje prisilnog rada, okončanje modernog ropstva i trgovine ljudima i osigurati zabranu i uklanjanje najgorih oblika dječjeg rada, uključujući zapošljavanje i korištenje dječjih vojnika, i do 2025. godine okončati dječiji rad u svim njegovim oblicima

8.8. Zaštititi radna prava i promovirati sigurno radno okruženje za sve radnike, uključujući radnike migrante, a posebno žene migrante i one koji rade opasne poslove.

8.9. Do kraja 2030. osmisлити i primijeniti politike za promoviranje održivog turizma koji stvara radna mjesta i promoviraju lokalnu kulturu i proizvode.

8.10. Jačati kapacitete domaćih financijskih institucija kako bi se poticala i širila dostupnost bankarskih, osiguravajućih i financijskih usluga za sve.

8.A. Povećati podršku pomoći za trgovinu za zemlje u razvoju, posebno za najmanje razvijene zemlje, između ostalog i preko „unapređenog integriranog okvira za pitanja trgovinsko-tehničke pomoći najmanje razvijenim zemljama“.

8.B. Do kraja 2020. razviti i operacionalizirati globalnu strategiju za zapošljavanje mladih i primijeniti „Globalni pakt o zapošljavanju“ Međunarodne organizacije rada.

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA

CILJ 9: Izgraditi izdržljivu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost

Održivo investiranje u infrastrukturu i inovacije je ključan pokretač gospodarskog rasta i razvoja. Imajući u vidu da više od polovine svjetske populacije danas živi u gradovima, transport i obnovljivi energenti sve više dobivaju na značaju, kao i rast novih gospodarskih grana, informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Tehnološki napredak također je ključan za pronalazak trajnih rješenja za ekonomske i ekološke izazove, kao što su otvaranje novih radnih mjesta i promoviranje energetske efikasnosti. Promoviranje održivih gospodarskih grana i investicije u istraživanje i inovacije predstavljaju bitne načine poticanja održivog rasta.

Više od 4 milijarde ljudi još uvijek nema internet, a 90% ih živi u zemljama u razvoju. Pronalaženje rješenja za ovaj digitalni jaz neophodno je za jednaku dostupnost informacijama i znanju, što zauzvrat potiče inovacije i poduzetništvo.

Investiranje u infrastrukturu i inovacije jedan je od 17 globalnih ciljeva koji čine Program održivog razvoja do 2030. godine. Za napredak na više ciljeva istovremeno ključan je integrirani pristup.

PODCILJEVI

9.1. Razviti kvalitetnu, pouzdanu, održivu i prilagodljivu infrastrukturu, uključujući regionalnu i međugraničnu infrastrukturu, kako bi se podržali ekonomski razvoj i ljudsko blagostanje, s fokusom na jeftinom i jednakom pristupu za sve.

9.2. Do kraja 2030. promovirati inkluzivnu i održivu industrijalizaciju i značajno povećati udio industrije u stopi zaposlenosti i bruto domaćem proizvodu, u skladu s nacionalnim okolnostima, a u najmanje razvijenim zemljama udvostručiti njen udio.

9.3. Povećati pristup malih industrijskih i ostalih poduzeća financijskim uslugama, posebno u zemljama u razvoju, što obuhvaća i povoljne kredite, te povećati njihovu integraciju u lance vrijednosti i u tržišta.

9.4. Do kraja 2030. unaprijediti infrastrukturu i prilagoditi industrije kako bi postale održive, uz veću efikasnost u korištenju resursa i šire usvajanje čistih i ekološki prihvatljivih tehnologija i industrijskih procesa, pri čemu sve zemlje preuzimaju aktivnosti u skladu sa svojim kapacitetima.

9.5. Proširiti znanstvena istraživanja, unaprijediti tehnološke kapacitete industrijskih sektora u svim zemljama, a posebno u zemljama u razvoju, što podrazumijeva da se, do kraja 2030. potiču inovacije i da se broj zaposlenih u područja istraživanja i razvoja na milijun ljudi znatno poveća, kao i da se poveća javna i privatna potrošnja za istraživanje i razvoj.

9.A. Olakšati razvoj održive i prilagodljive infrastrukture u zemljama u razvoju kroz unapređivanje financijske, tehnološke i tehničke podrške afričkim zemljama, najmanje razvijenim zemljama, zemljama u razvoju koje nemaju izlaz na more i malim otočnim državama u razvoju.

9.B. Podržati razvoj domaće tehnologije, istraživanja i inovacija u zemljama u razvoju, između ostalog i tako što će se osigurati pogodno okruženje u pogledu politika za, uz ostalo, industrijsku diverzifikaciju i dodavanje vrijednosti dobrima.

9.C. Značajno povećati pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i uložiti napore da se osigura univerzalan i jeftin pristup internetu u najmanje razvijenim zemljama do 2020.

10 SMANJENJE NEJEDNAKOSTI

CILJ 10: Smanjiti nejednakost unutar i između država

Dokazano je kako nejednakost u prihodima raste, gdje najbogatijih 10% zarađuje oko 40% ukupnih prihoda u svijetu. Najsiriomasišnjih 10% zarađuje svega 2-7% ukupnih prihoda u svijetu. U zemljama u razvoju, ako se u obzir uzme rast stanovništva, nejednakost je porasla za 11%.

Ova sve veća nejednakost je poziv na djelovanje, za koje su potrebne čvrste politike koje će osnažiti radnike donjeg percentila i promovirati ekonomsku inkluziju bez obzira na spol, rasu ili nacionalnost.

Neravnopravnost u prihodima je globalni problem koji zahtijeva globalna rješenja. To obuhvaća unapređenje propisa i praćenje finansijskih tržišta i institucija, poticanje pomoći za razvoj i direktne strane investicije za regije s najvećom potrebom. Sigurna migracija i mobilnost ljudi također predstavljaju razlog sve većih razlika.

Smanjenje nejednakosti jedan je od 17 globalnih ciljeva koji čine Program održivog razvoja do 2030. godine. Za napredak na više ciljeva istovremeno ključan je integrirani pristup.

PODCILJEVI

10.1. Do kraja 2030. progresivno postići i održati rast dohotka donjih 40% stanovništva po stopi višoj od nacionalnog prosjeka.

10.2. Do kraja 2030. osnažiti i promovirati društvenu, ekonomsku i političku inkluziju svih, bez obzira na starost, spol, invalidnost, rasu, etničku pripadnost, porijeklo, religiju ili ekonomski, odnosno neki drugi status.

10.3. Osigurati jednake mogućnosti i smanjiti nejednakosti u ishodima, između ostalog i tako što će se eliminirati diskriminirajući zakoni, politike i prakse i što će se, u tom pogledu, promovirati prikladno zakonodavstvo, politike i aktivnosti.

10.4. Usvojiti politike, posebno fiskalnu politiku i politike u područja plaća i socijalne zaštite, progresivno postići veću ravnopravnost.

10.5. Unaprijediti propise i nadzor globalnih finansijskih tržišta i institucija, te pojačati primjenu tih propisa.

10.6. Osigurati da zemlje u razvoju budu bolje predstavljene i da se čuje njihov glas u procesu donošenja odluka u globalnim međunarodnim ekonomskim i finansijskim institucijama kako bi se stvorile djelotvornije, kredibilnije, odgovornije i legitimnije institucije.

10.7. Olakšati uređenu, sigurnu, regularnu i odgovornu migraciju i mobilnost ljudi, između ostalog i kroz primjenu planiranih i dobro vođenih migracijskih politika.

10.A. Primjenjivati princip specijalnog i diferencijalnog tretmana za zemlje u razvoju, posebno za najmanje razvijene zemlje, u skladu sa sporazumima Svjetske trgovinske organizacije.

10.B. Poticati službenu razvojnu pomoć i finansijske tijekomove, pa i direktne strane investicije, za države u kojima postoji najveća potreba, a posebno za najmanje razvijene zemlje, afričke zemlje, male otočne države u razvoju i zemlje u razvoju koje nemaju izlaz na more, u skladu s njihovim nacionalnim planovima i programima.

10.C. Do kraja 2030. sniziti na manje od 3% transakcijske troškove za doznake migranata i eliminirati tijekomove doznaka s troškovima višim od 5%.

11 ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE

CILJ 11: Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim

Više od polovine svjetskog stanovništva danas živi u urbanim područjima. Do 2050. godine, ovaj broj porast će na 6,5 milijardi, što je dvije trećine čovječanstva. Održivi razvoj ne može se postići bez značajne promjene načina na koji gradimo i upravljamo urbanim prostorom.

Brz rast gradova u zemljama u razvoju, uz sve veće migraciju iz ruralnih u urbane sredine, doveo je do ogromnog i naglog rasta u mega-gradovima. Godine 1990. u svijetu je bilo deset mega-gradova sa 10 i više milijuna stanovnika. 2014. bilo je 28 mega-gradova, koji su dom za ukupno 453 milijuna ljudi.

Ekstremno siromaštvo često je koncentrirano u urbanim sredinama, a nacionalne i gradske vlasti sve teže izlaze na kraj s zbrinjavanjem sve većeg broja stanovnika u tim sredinama. Učiniti gradove sigurnim i održivim znači osigurati sigurno i pristupačno stanovanje i uređenje siromašnih naselja. Isto tako, podrazumijeva i investicije u javni prijevoz, veći broj zelenih površina i bolje urbanističko planiranje i upravljanje na način koji omogućava uključivanje svih.

Održiv život u gradovima jedan je od 17 globalnih ciljeva koji čine Program održivog razvoja do 2030. godine. Za napredak na više ciljeva istovremeno ključan je integrirani pristup.

PODCILJEVI

11.1. Do kraja 2030. osigurati da svi imaju pristup odgovarajućem, sigurnom i jeftinom smještaju i osnovnim uslugama, te unaprijediti uvjete u nehigijenskim naseljima.

11.2. Do kraja 2030. omogućiti pristup sigurnim, jeftinim, pristupačnim i održivim transportnim sustavima za sve, unapređujući sigurnost u prometu, prije svega proširivanjem obima javnog prevoza, uz obraćanje posebne pažnje na potrebe onih koji se nalaze u ranjivim situacijama, žena, djece, osoba s invaliditetom i starijih.

11.3. Do kraja 2030. u svim zemljama unaprijediti inkluzivnu i održivu urbanizaciju i kapacitete za participativno, integrirano i održivo planiranje naselja i za upravljanje njima.

11.4. Pojačati napore da se zaštiti i očuva svjetska kulturna i prirodna baština.

11.5. Do kraja 2030. značajno smanjiti broj smrtnih slučajeva i broj ugroženih ljudi, te znatno smanjiti ekonomske gubitke do kojih dovode elementarne nepogode, između ostalog i one povezane s vodom, usmjeravajući pažnju na zaštitu siromašnih i onih u ranjivim situacijama.

11.6. Do kraja 2030. smanjiti negativan utjecaj gradova na okoliš mjereno po glavi stanovnika, između ostalog i tako što će se posebna pažnja posvetiti kakvoći zraka i upravljanju otpadom na gradskim i drugim razinama.

11.7. Do kraja 2030. omogućiti univerzalni pristup sigurnim, inkluzivnim i pristupačnim zelenim i javnim površinama, posebno za žene i djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom.

11.A. Podržati pozitivne ekonomske, društvene i ekološke veze između urbanih, perifernih urbanih i ruralnih područja osnaživanjem nacionalnog i regionalnog planiranja razvoja.

11.B. Do kraja 2030. znatno povećati broj gradova i naselja koji usvajaju i primjenjuju integrirane politike i planove u smislu inkluzije, efikasnosti resursa, ublažavanja klimatskih promjena i prilagođavanja klimatskim promjenama, otpornosti na elementarne nepogode, odnosno koji razvijaju i implementiraju, u skladu s predstojećim Sendai okvirom za smanjenje rizika od katastrofa 2015.-2030. (engl. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030), sveobuhvatno upravljanje rizicima od elementarnih nepogoda na svim razinama.

11.C. Podržati najmanje razvijene zemlje, između ostalog i kroz financijsku i tehničku pomoć, u izgradnji održivih i prilagodljivih zgrada za koje se koriste lokalni materijali.

12 ODRŽIVA POTROŠNJA I PROIZVODNJA

CILJ 12: Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje

Postizanje gospodarskog rasta i održivog razvoja nalaže hitno smanjenje našeg utjecaja na životnu sredinu, koje će se postići promjenom načina na koji proizvodimo i trošimo proizvode i resurse. Poljoprivreda je najveći potrošač vode u svijetu, a za navodnjavanje danas se troši skoro 70% ukupnih kopnenih voda koje su pogodne za ljudsku upotrebu.

Efikasno upravljanje zajedničkim prirodnim resursima i način na koji odlažemo toksičan otpad i zagađivače predstavljaju važne rezultate potrebne za postizanje ovog cilja. Poticanje gospodarstva, poduzeća i potrošača da recikliraju i smanje količinu otpada jednako je važno, kao i pomoć zemljama u razvoju da se okrenu održivijim obrascima potrošnje do 2030. godine.

Veliki broj ljudi u svijetu i dalje troši premalo da bi se zadovoljile čak i osnovne potrebe. Isto tako, bitno je utvrditi količinu bačene hrane po glavi stanovnika na razini maloprodaje i potrošača, što bi doprinijelo postizanju efikasnog lanca proizvodnje i opskrbe. To može doprinijeti ispravnosti hrane i pomoći nam da se okrenemo gospodarstvu koje efikasnije koristi resurse.

PODCILJEVI

12.1. Primijeniti 10-godišnji okvir programa za održivu potrošnju i proizvodnju, u kome će sudjelovati sve zemlje, a razvijene zemlje će preuzeti vodeću ulogu, uzimajući u obzir stupanj razvoja i kapacitete zemalja u razvoju.

12.2. Do kraja 2030. postići održivo upravljanje i efikasno korištenje prirodnih resursa.

12.3. Do kraja 2030. globalno prepoloviti bacanje hrane mjerene po glavi stanovnika na razini maloprodaje i potrošača, te smanjiti gubitak hrane u proizvodnji i opskrbnim lancima, što obuhvaća i gubitke koji nastaju nakon žetve.

12.4. Do kraja 2020. postići ekološki prihvatljivo upravljanje kemikalijama i svim oblicima otpada tijekom čitavog njihovog uporabnog ciklusa, u skladu s dogovorenim međunarodnim okvirima, i značajno smanjiti njihovo ispuštanje u atmosferu, vodu i tlo kako bi se što više umanjili njihovi negativni utjecaji na zdravlje ljudi i okoliš.

12.5. Do kraja 2030. značajno smanjiti generiranje otpada tako što će se sprečavati ili smanjivati njegovo generiranje, odnosno tako što će se otpad prerađivati i ponovo upotrebljavati.

12.6. Poticati poduzeća, posebno velike i međunarodne korporacije, da usvoje održive prakse i da integriraju informacije o održivosti u svoj ciklus izvještavanja.

12.7. Promovirati prakse javne nabave koje su održive, u skladu s nacionalnim politikama i prioritetima.

12.8. Do kraja 2030. osigurati da svi ljudi imaju relevantne informacije i svijest o održivom razvoju i stilovima života.

12.A. Podržati zemlje u razvoju da jačaju svoje znanstvene i tehnološke kapacitete kako bi se kretale u smjeru održivijih oblika potrošnje i proizvodnje.

12.B. Razvijati i primjenjivati alate za praćenje utjecaja održivog razvoja na održivi turizam koji stvara radna mjesta i promovira lokalnu kulturu i proizvode.

12.C. Racionalizirati neučinkovite subvencije na fosilna goriva koja potiču rasipnu potrošnju uklanjanjem tržišnih poremećaja, u skladu s nacionalnim okolnostima, uključujući restrukturiranjem oporezivanja i postupnim ukidanjem tih štetnih subvencija, ako postoje, kako bi se odrazili njihovi utjecaji na okoliš, uzimajući u potpunosti u obzir posebne potrebe i uvjete zemalja u razvoju i minimaliziranje mogućih štetnih utjecaja na njihov razvoj na način koji štiti siromašne i ugrožene zajednice.

13 ZAŠTITA KLIME

CILJ 13: Poduzeti hitne akcije u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica

Nema nijedne zemlje na svijetu koja iz prve ruke nije iskusila drastične posljedice klimatskih promjena. Emisije stakleničkih plinova su u porastu, i danas su za 50% veće nego 1990. godine. Nadalje, globalno zagrijavanje uzrok je dugotrajnih klimatskih promjena, što može dovesti do nepovratnih posljedica ako odmah ne poduzmemo potrebne korake.

Prosječni godišnji gubici samo od potresa, tsunamija, tropskih ciklona i poplava računaju se u stotinama milijardi dolara, a investicije potrebne na godišnjoj razini samo za saniranje rizika od katastrofa iznose 6 milijardi američkih dolara. U sklopu ovog cilja, ideja je da se do 2020. godine mobilizira 100 milijardi američkih dolara na godišnjoj razini radi rješavanja potreba zemalja u razvoju i ublažavanja katastrofa izazvanih klimatskim promjenama.

Jačanje otpornosti i kapaciteta za adaptaciju ugroženijih područja, kao što su zemlje bez izlaza na more i otočne države, mora ići ruku pod ruku s nastojanjima da se poveća informiranost i integriraju mjere u nacionalne politike i strategije. Još uvijek je moguće, uz političku volju i široku lepezu tehnoloških mjera, ograničiti povećanje globalne srednje temperature na 2 stupnja Celzijusa iznad predindustrijske razine. Kako bi se to postiglo, potrebno je hitno kolektivno djelovanje.

PODCILJEVI

13.1. Osnažiti prilagodljivost i adaptivni kapacitet na rizike povezane sa klimatskim uvjetima i prirodnim katastrofama u svim zemljama.

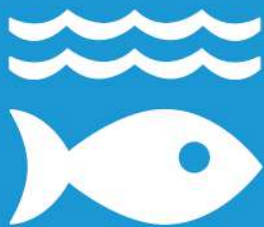
13.2. Integrirati mjere vezane za klimatske promjene u nacionalne politike, strategije i planiranje.

13.3. Unaprijediti obrazovanje, podizanje razine svijesti, kao i ljudske i institucionalne kapacitete u vezi s ublažavanjem i smanjivanjem utjecaja klimatskih promjena, odnosno s prilagođavanjem i ranim upozoravanjem na klimatske promjene.

13.A. Primijeniti obavezu koju su razvijene zemlje potpisnice „Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama“ preuzele kako bi zajedno prikupile 100 milijardi dolara godišnje do 2020. iz svih izvora i tako odgovorile na potrebe zemalja u razvoju u kontekstu značajnih aktivnosti na ublažavanju negativnih utjecaja klimatskih promjena i transparentnosti primjene, te u potpunosti operacionalizirati Zeleni klimatski fond (engl. Green Climate Fund) kroz njegovu kapitalizaciju, što je prije moguće.

13.B. Promovirati mehanizme za podizanje kapaciteta za djelotvorno planiranje i upravljanje klimatskim promjenama u najnerazvijenijim zemljama, što podrazumijeva i fokusiranje na žene i mlade, odnosno na lokalne i marginalizirane zajednice.

14 OČUVANJE VODENOG SVIJETA

CILJ 14: Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse

Svjetski oceani – njihova temperatura, kemija, struje i život – pokreću globalne sustave koji čine Zemlju pogodnom za ljudsku vrstu. Način na koji upravljamo ovim vitalnim resursom od ključnog je značaja za čovječanstvo u cjelini, ali i kao protuteža posljedicama klimatskih promjena.

Život više od 3 milijarde ovisi o morskoj i priobalnoj biološkoj raznolikosti. Međutim, danas je 30% svjetskog ribljeg fonda izloženo pretjeranoj eksploataciji, što je značajno ispod razine na kojoj se može ostvariti održiv prihod. Isto tako, oceani apsorbiraju oko 30% ugljičnog dioksida kojeg proizvede čovjek, a danas vidimo kako je došlo do povećanja kiselosti oceana za 26% od početka industrijske revolucije.

Ciljevi održivog razvoja daju okvir za održivo upravljanje i zaštitu morskih i priobalnih ekosustava od zagađenja s kopna, kao i saniranje posljedica onečišćenja oceana. Bolje očuvanje i održiva eksploatacija oceanskih resursa u skladu s međunarodnim pravom također će pomoći ublažiti određene izazove u vezi s oceanima.

PODČILJEVI

14.1. Do kraja 2025. spriječiti i značajno smanjiti sve vrste zagađivanja morskih resursa, a posebno onih aktivnosti koje dolaze s kopna, uključujući otpad te onečišćenje umjetnim gnojivima.

14.2. Do kraja 2020. održivo upravljati morskim i priobalnim ekosustavima i zaštititi ih kako bi se izbjegli značajni negativni utjecaji, između ostalog i kroz jačanje njihove prilagodljivosti, i preuzeti aktivnosti za njihovu obnovu kako bi oceani ponovo postali zdravi i produktivni.

14.3. Smanjiti i riješiti utjecaje zakiseljavanja oceana, uključujući poboljšane znanstvene suradnje na svim razinama.

14.4. Do kraja 2020. djelotvorno regulirati eksploataciju ribe i okončati prekomjerni ribolov, kao i nezakonit, neprijavljen i nereguliran ribolov, odnosno destruktivne ribarske prakse, i primijeniti znanstveno temeljene planove upravljanja kako bi se obnovile zalihe riba u najkraćem mogućem roku, bar do razine na kojoj se može proizvesti maksimalni održivi prinos koji je određen njihovim biološkim karakteristikama.

14.5. Do kraja 2020. očuvati najmanje 10% priobalnih i morskih područja, u skladu s nacionalnim i međunarodnim zakonima i na osnovu najboljih postojećih znanstvenih informacija.

14.6. Do kraja 2020. zabraniti određene oblike subvencija za ribarstvo koje dovode do stvaranja prevelikog kapaciteta ribara i prekomjernog izlova ribe, ukinuti subvencije koje doprinose nezakonitom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu i suzdržati se od uvođenja novih sličnih subvencija, uz svijest da odgovarajući i djelotvorni specijalni i diferencijalni tretmani za zemlje u razvoju i najmanje razvijene zemlje trebaju biti integrirani dio pregovora Svjetske trgovinske organizacije u vezi sa subvencijama za ribarstvo.

14.7. Do kraja 2030. povećati ekonomsku korist za male otočne države u razvoju i najmanje razvijene zemlje na osnovi održivog korištenja morskih resursa, između ostalog i preko održivog upravljanja ribarstvom, vodoprivredom i turizmom.

14.A. Povećati znanstvena znanja, razviti istraživačke kapacitete i prenositi pomorsku tehnologiju, uzimajući u obzir kriterije i smjernice Međuvladine oceanografske komisije za prijenos pomorske tehnologije, u cilju poboljšanja stanja oceana i povećanja doprinosa razvoju morske biološke raznolikosti zemalja u razvoju, posebno malih otočnih država u razvoju i najmanje razvijenih zemalja

14.B. Osigurati pristup morskim resursima i tržištima za male profesionalne ribare.

14.C. Osigurati punu primjenu međunarodnog prava, onako kako to predviđa „Konvencija Ujedinjenih naroda o pomorskom pravu“ za zemlje potpisnice, između ostalog, gdje je to primjenljivo, i postojećih regionalnih i međunarodnih planova za očuvanje i održivo korištenje oceana i njihovih resursa.

15 OČUVANJE ŽIVOTA NA ZEMLJI

CILJ 15: Zaštititi, uspostaviti i promovirati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje biološke raznolikosti

Biljke čine 80% naše prehrane i oslanjamo se na poljoprivredu kao bitnog ekonomskog resursa i sredstva našeg razvoja. Šume čine 30% površine Zemlje i osnovno su stanište milijuna vrsta i bitan izvor čistog zraka i vode; isto tako, šume imaju ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena.

Suša i dezertifikacija, u kojima je izgubljeno 12 milijuna hektara, češće su iz godine u godinu i pogađaju siromašne zajednice u cijelom svijetu. Od 8.300 poznatih životinjskih vrsta, 8% su već izumrle, a 22% su u opasnosti od izumiranja. Svrha Ciljeva održivog razvoja je očuvanje i vraćanje u prvobitno stanje kopnenih ekosustava, kao što su šume, močvare i planine do 2020. godine. Promoviranje održivog upravljanja šumama i zaustavljanje krčenja šuma također su značajni za ublažavanje posljedica klimatskih promjena. Potrebno je hitno raditi na sprječavanju nestanka prirodnih staništa i biološke raznolikosti, koji predstavljaju naše zajedničko naslijeđe.

PODCILJEVI

15.1. Do kraja 2020. osigurati očuvanje, obnovu i održivo korištenje kopnenih slatkovodnih ekosustava i njihovog okruženja, posebno šuma, močvarnog zemljišta i planina i

15.2. Do kraja 2020. promovirati implementaciju održivog upravljanja svim vrstama šuma, zaustaviti krčenje šuma, obnoviti uništene šume i znatno povećati pošumljavanje na globalnoj razini.

15.3. Do kraja 2020. boriti se protiv dezertifikacija, obnavljati degradirano zemljište i tlo, uključujući zemljište pod utjecajem dezertifikacije, suša i poplava, i težiti da se u svijetu neutralizira degradacija tla.

15.4. Do kraja 2030. osigurati očuvanje planinskih ekosustava, uključujući njihovu biološku raznolikost, kako bi se njihovi kapaciteti unaprijedili tako da pružaju korist koja ima ključni značaj za održivi razvoj.

15.5. Do kraja 2020. poduzeti hitne i značajne aktivnosti za smanjivanje degradacije prirodnih staništa, zaustaviti gubitak biološke raznolikosti i zaštititi ugrožene vrste i spriječiti njihovo izumiranje.

15.6. Osigurati pravednu i jednaku raspodjelu koristi koja proističe iz korištenja genetskih resursa i promovirati odgovarajući pristup takvim resursima.

15.7. Poduzeti hitne aktivnosti kako bi se okončali krivolov i trgovina zaštićenim životinjskim i biljnim vrstama i baviti se pitanjima potražnje i ponude nezakonitih proizvoda izrađenih od divljih životinja.

15.8. Do kraja 2020. uvesti mjere kako bi se spriječio i značajno umanjio utjecaj invazivnih vrsta na kopnene i vodene ekosustave, te kontrolirati ili iskorijeniti prioritetne vrste.

15.9. Do kraja 2020. integrirati vrijednosti ekosustava i biološke raznolikosti u nacionalno i lokalno planiranje, razvojne procese, strategije za smanjenje siromaštva i izvještaje.

15.A. Mobilizirati i značajno povećati financijska sredstva iz svih izvora radi očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti i ekosustava.

15.B. Mobilizirati značajna sredstva iz svih izvora i na svim razinama kako bi se financiralo održivo upravljanje šumama i pružili odgovarajući poticaji zemljama u razvoju za unapređenje takvog upravljanja, uključujući očuvanje i pošumljavanje.

15.C. Unaprijediti globalnu podršku naporima koji se ulažu u borbu protiv krivolova i trgovine zaštićenim vrstama, uključujući povećanje kapaciteta lokalnih zajednica da traže održive mogućnosti za život.

16 MIR, PRAVDA I SNAŽNE INSTITUCIJE

CILJ 16: Promovirati miroljubiva i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama

Mir, stabilnost, ljudska prava i efikasno upravljanje koje počiva na vladavini prava bitni su katalizatori održivog razvoja. Danas živimo u svijetu u kojem razlike postaju sve veće. Neke regije karakterizira stalni mir i prosperitet, dok se druge nalaze u naizgled neprekidnom ciklusu sukoba i nasilja. Sigurno je da ta situacija nije neizbježna i da se mora riješiti.

Visoka stopa oružanog nasilja i nesigurnosti destruktivno utiču na razvoj zemlje, što se negativno odražava na gospodarski rast i za posljedicu ima dugogodišnja neslaganja među zajednicama, koja mogu trajati generacijama.

Svrha Ciljeva održivog razvoja je značajno smanjenje svih oblika nasilja i rad s vladama i zajednicama na pronalaženju trajnih rješenja za sukobe i nesigurnost. Jačanje vladavine prava i promoviranje ljudskih prava su ključ ovog procesa, kao i smanjenje nezakonitih tokova oružja i veće učešće zemalja u razvoju u institucijama globalnog upravljanja.

PODCILJEVI

16.1. Svugdje značajno smanjiti sve oblike nasilja i s njima povezane stope smrtnih slučajeva.

16.2. Okončati zloupotrebu i eksploataciju djece, trgovinu djecom i sve oblike nasilja, a naročito nad djecom.

16.3. Promovirati vladavinu prava na nacionalnoj i međunarodnoj razini i svima osigurati jednak pristup pravdi.

16.4. Do kraja 2030. značajno smanjiti nezakonite tokove novca i oružja, poboljšati pronalaženje i vraćanje ukradene imovine i boriti se protiv svih oblika organiziranog kriminala.

16.5. Značajno smanjiti korupciju i podmićivanje u svim njihovim pojavnim oblicima.

16.6. Razviti djelotvorne, odgovorne i transparentne institucije na svim razinama.

16.7. Osigurati odgovorno, uključivo, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim razinama.

16.8. Proširiti i povećati učešće zemalja u razvoju u institucijama globalnog upravljanja.

16.9. Do kraja 2030. za sve osigurati zakonski identitet, uključujući registraciju prilikom rođenja.

16.10. Osigurati javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavnim i međunarodnim sporazumima.

16.A. Osnajiti relevantne nacionalne institucije, između ostalog i preko međunarodne suradnje, za izgradnju kapaciteta na svim razinama, posebno u zemljama u razvoju, radi sprečavanja nasilja i borbe protiv terorizma i kriminala.

16.B. Promicanje i provođenje nediskriminacijskih zakona i politika za održivi razvoj.

17 PARTNERSTVOM DO CILJEVA

CILJ 17: Uvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj

Ciljevi održivog razvoja mogu se realizirati samo uz snažnu opredijeljenost za globalno partnerstvo i suradnju. Iako je u razdoblju 2011. – 2014. godine službena pomoć razvijenih zemalja za razvoj porasla za 66%, zbog humanitarnih kriza do kojih su doveli sukobi ili elementarne nepogode i dalje je potrebno osigurati financijske resurse i pomoć. Mnogim zemljama potrebna je službena pomoć za razvoj za poticanje rasta i trgovine.

Današnji svijet je povezaniji nego ikada ranije. Bolja dostupnost tehnologije i znanja bitna je za razmjenu ideja i unaprjeđivanje inovacija. Politike koordinacije, koje zemljama u razvoju služe kao pomoć u otplati duga, i promoviranje investicija u najnerazvijenijim zemljama nužne su za postizanje održivog rasta i razvoja.

Cilj je unaprijediti suradnju na liniji sjever-jug i jug-jug kroz podršku nacionalnim planovima za postizanje svih ciljeva. Promoviranje međunarodne trgovine i pomoć zemljama u razvoju da povećaju izvoz elementi su postizanja univerzalnog i pravičnog trgovinskog sustava koji počiva na pravilima, korektnosti i otvorenosti i koristi svima.

PODCILJEVI

17.1. Pojačati mobilizaciju domaćih resursa, između ostalog i preko međunarodne podrške za zemlje u razvoju, kako bi se unaprijedili domaći kapaciteti za prikupljanje poreza i ostalih prihoda.

17.2. Razvijene zemlje trebaju u potpunosti primijeniti svoje službene obaveze u vezi s razvojnom pomoći, između ostalog, trebaju dati 0,7% bruto nacionalnog dohotka u programe razvojne pomoći za zemlje u razvoju, od čega 0,15% do 0,20% treba osigurati za najnerazvijenije zemlje.

17.3. Mobilizirati dodatna financijska sredstva iz višestrukih izvora za potrebe zemalja u razvoju.

17.4. Pomoći zemljama u razvoju da postignu dugoročnu održivost dugova kroz koordinirane politike usmjerene k očuvanju načina za financiranje dugova, otpis dugova i restrukturiranje dugova na primjeren način i baviti se dugovima visoko zaduženih siromašnih zemalja kako bi se umanjile dužničke nevolje.

17.5. Usvojiti i primijeniti planove promoviranja investiranja u najnerazvijenije zemlje.

17.6. Unaprijediti suradnju sjever-jug i jug-jug i triangularnu regionalnu i međunarodnu suradnju u područja znanosti, tehnologije i inovacija, kao i pristup ovim područjima, i unaprijediti dijeljenje znanja prema uzajamno dogovorenim uvjetima, između ostalog i kroz unaprijeđenu koordinaciju u okviru postojećih mehanizama, a posebno na razini Ujedinjenih naroda, kao i kroz globalne mehanizme upravljanja tehnologijama kada je tako dogovoreno.

17.7. Promovirati razvoj, prijenos i širenje ekološki ispravnih tehnologija u zemlje u razvoju na pozitivnim osnovama, uključujući privilegirane i preferencijalne osnove, a prema uzajamnom dogovoru.

17.8. Do kraja 2017. u potpunosti operacionalizirati tehnološke banke i mehanizam za izgradnju kapaciteta u najnerazvijenijim zemljama na područjima znanosti, tehnologije i inovacija, te unaprijediti korištenje inovativnih tehnologija, a posebno informacijske i komunikacijske tehnologije.

17.9. Unaprijediti međunarodnu podršku za primjenu djelotvorne i ciljane izgradnje kapaciteta u zemljama u razvoju kako bi se podržali nacionalni planovi za primjenu svih ciljeva održivog razvoja, između ostalog i kroz suradnju sjever-jug i jug-jug, odnosno kroz triangularnu suradnju.

17.10. Promovirati univerzalni, zasnovan na pravilima, otvoren, ne diskriminatorski i pravedan multilateralni sustav razmjene pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije, između ostalog i preko zaključivanja pregovora u okviru njene „Razvojne agende iz Dohe“.

17.11. Do kraja 2020. značajno povećati razine izvoza zemalja u razvoju, posebno u cilju udvostručavanja udjela najnerazvijenijih zemalja u svjetskom izvozu.

17.12. Ostvariti pravovremenu primjenu tržišnih pristupa bez carina i kvota za sve najnerazvijenije zemlje u skladu s odlukama Svjetske trgovinske organizacije, između ostalog i tako što će se osigurati da preferencijalna pravila o porijeklu koja se primjenjuju na uvoz iz najnerazvijenijih zemalja budu transparentna i jednostavna, odnosno da olakšavaju pristup tržištima.

17.13. Unaprijediti globalnu makroekonomsku stabilnost, između ostalog i kroz koordinaciju politika, odnosno koherentnost politika.

17.14. Unaprijediti koherentnost politika za potrebe održivog razvoja.

17.15. Poštovati prostor i vodstvo politika svake zemlje kako bi se uspostavile i primjenjivale politike usmjerene k iskorjenjivanju siromaštva i postizanju održivog razvoja.

17.16. Unaprijediti globalno partnerstvo za postizanje održivog razvoja, upotpunjeno višestranim partnerstvima koja pokreću i dijele znanja, stručnost, tehnologiju i financijska sredstva, kako bi se pružila podrška za postizanje ciljeva održivog razvoja u svim zemljama, a posebno u zemljama u razvoju.

17.17. Podržati i promovirati djelotvorna javna i javno-privatna partnerstva, odnosno partnerstva civilnog društva, gradeći ih na iskustvima i strategijama pronalaženja resursa za partnerstva.

17.18. Do kraja 2020. unaprijediti podršku za izgradnju kapaciteta zemalja u razvoju, uključujući najnerazvijenije zemlje i male države u razvoju, kako bi se značajno povećala dostupnost visokokvalitetnih, blagovremenih i pouzdanih podataka razvrstanih po dohotku, spolu, starosti, rasi, etničkoj pripadnosti, migrantskom statusu, invalidnosti, geografskoj lokaciji i ostalim karakteristikama koje su relevantne u datim nacionalnim kontekstima.

17.19. Do kraja 2030. nadograditi postojeće inicijative kako bi se razvila mjerila napretka u održivom razvoju, komplementarno mjerenju bruto domaćeg proizvoda, te podržati stvaranje kapaciteta koji se tiču statističkih podataka u zemljama u razvoju.

LITERATURA:

1. <https://sustainabledevelopment.un.org/>

2. <http://worldslargestlesson.globalgoals.org/>

3. <http://zamisli2030.ba/>

4. http://odraz.hr/media/291518/globalni%20ciljevi%20odrzivog%20razvoja%20do%202030_web.pdf

Slike i infografike su preuzete iz: http://cdn.worldslargestlesson.globalgoals.org/2018/09/SDG-Action-Kit_Final.pdf

Globalni ciljevi održivog razvoja

